

ทัศนคติของชาวประมงต่อการจัดการทรัพยากรปูม้า

นิภา กุลานูจारी* สัมพันธ์ ปานจรัตน์^๑ ชีรยุทธ ศรีคุ้ม^๒ นพรัตน์ นาสุข^๓ นพรัตน์ เรืองปฏิกรณ์^๔

มนตรี สุมณฑา^๑ จารุภา ศิริ^๒ ปิยวรรณ หัสดี^๑ กำพล ลอยชื่น^๑ และ จันทร์ทิพย์ บันลือเดช^๑

^๑ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนบน (สมุทรปราการ)

^๒ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลฝั่งอันดามัน (ภูเก็ต)

^๓ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันออก (ระยอง)

^๔ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนกลาง (ชุมพร)

^๕ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง (สงขลา)

^๖กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

บทคัดย่อ

การศึกษาทัศนคติของชาวประมงต่อการจัดการทรัพยากรปูม้า โดยการสัมภาษณ์ชาวประมงครอบคลุมจังหวัดชายฝั่งทะเล 23 จังหวัด ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม 2547 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 487 ตัวอย่าง เป็นเพศชายร้อยละ 90.8 มีอายุเฉลี่ย 40 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คนต่อครอบครัว ประกอบอาชีพประมงเป็นอาชีพหลัก ชาวประมงส่วนใหญ่มีหนี้สิน ปัญหาที่ชาวประมงพบมากที่สุดคือปัญหาสภาพดินฟ้าอากาศ และปัญหาต้นทุนในการทำการประมง ชาวประมงมีการรับรู้ข่าวสารอยู่ในระดับต่ำ โดยแหล่งข่าวสารที่ได้มาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ชาวประมงมีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรปูม้าและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรปูม้าอยู่ในระดับปานกลาง

ชาวประมงส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ดีต่อการจัดการทรัพยากรปูม้าแต่มีแนวโน้มปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ อยู่ในระดับต่ำ มาตรการการปล่อยปูไข่นอกกระดองเป็นมาตรการที่ชาวประมงเห็นด้วยมากที่สุด แต่ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดปริมาณการจับปูม้า โดยรวมแล้วชาวประมงมีทัศนคติปานกลางต่อการจัดการทรัพยากรปูม้า แบ่งเป็นทัศนคติที่ดีด้านทั่วไปเกี่ยวกับทรัพยากรปูม้า ด้านมาตรการการปล่อยปูม้าที่มีไข่นอกกระดอง และมาตรการการกำหนดขนาดปู แต่ชาวประมงมีทัศนคติไม่ใช้อย่างมากต่อมาตรการการกำหนดปริมาณการจับอย่างเห็นได้ชัดกว่ามาตรการอื่นๆ มาตรการที่ชาวประมงเห็นว่าเหมาะสมเป็นอันดับแรกในการจัดการทรัพยากรปูม้า คือมาตรการปล่อยปูม้าที่มีไข่นอกกระดอง อันดับสองคือโครงการธนาคารปูม้า และเห็นว่าหน่วยงานที่เหมาะสมที่สุดในการดูแลทรัพยากรปูม้า คือ กรมประมง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับทัศนคติในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการทำการประมง จำนวนและชนิดเครื่องมือในการทำการประมง เมื่อพิจารณาความแตกต่างในแต่ละพื้นที่ พบว่าอ่าวไทยตอนบน และอ่าวไทยฝั่งตะวันออกมีทัศนคติในการจัดการทรัพยากรป่าไม้เหมือนกัน และอ่าวไทยตอนบนเป็นเขตเดียวที่มีปัญหาในการทำการประมงแตกต่างจากเขตอื่นๆ

คำสำคัญ : ทัศนคติ การจัดการทรัพยากรป่าไม้

*ผู้รับผิดชอบ : ๔๕ ซ.พระราชวิริยาภรณ์ ๑๖ ต. บางพิ่ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐

e-mail: nipadao2001@yahoo.com

Fishermen 's Attitude on Management of Blue Swimming Crab Resource

**Nipa Kulanjaree^{1*} Sampan Panjarat² Teerayut Srikum³ Nopparat Nasuchon⁴
Nopparattana Ruangpatikorn⁵ Montri Sumontha² Jarupa Siri³ Piyawan Hussadee¹
Kumpon Loychuen² and Chanthip Bunluedaj⁶**

¹Upper Gulf Marine Fisheries Research and Development Center (Samut Prakan)

²Andaman Sea Fisheries Research and Development Center (Phuket)

³Eastern Marine Fisheries Research and Development Center (Rayong)

⁴Chumphon Marine Fisheries Research and Development Center

⁵Southern Marine Fisheries Research and Development Center (Songkhla)

⁶Technical Group, Marine Fisheries Research and Development Bureau

Abstract

To study the fishermen's attitude on management of blue swimming crab resources, 487 fishermen in 24 provinces along the coast of Thailand were interviewed during March and October 2004. According to general data, the results showed that 90.8 percent of fishermen were men with the average age of 40 years, mainly educated from primary school. Most of them were in the families of 5 members. The main of fisheries. Most of fishermen have debt. The obstructions of their fishing activities were weather condition and high fishing cost. Regarding the management of blue swimming crab resources, the results revealed that fishermen had low level of accessibility to the blue swimming crab resources measurement information. They got the information from government officers. The fishermen had moderate level of the knowledge of blue swimming crab resource positive management.

Most of fishermen had favorable feeling on blue swimming crab resource management but they rarely followed with the measures. The fishermen mostly accepted the measure on prohibiting of fishing gravid crab, but they did not accept the concept of catch quota. According to their attitude, the fishermen had moderate level of attitude on blue swimming crab resource management. They had good attitude on general issues of blue swimming crab, the measure on prohibiting of fishing gravid crab, and limit catch size. On the other hand, they had low level of attitude on catch quota. The fishermen recommend that the first measurement should be prohibiting of fishing gravid crab followed by crab bank. From their opinions, Department of fisheries was the good organizer for blue swimming crab resources management.

Factors correlated to attitude were age, experience including, type and number of fishing gear. Regarding the attitude on target group in different areas, the results showed that fishermen in the upper Gulf and eastern Gulf of Thailand had the same attitude; only those from upper Gulf area had different problems from those of other areas.

Keywords : attitude, management of blue swimming crab

*Corresponding author : 49 Soi Prarachveriyaporn 16, Bangpueng, Prapradaeng, Samut Prakan 10130

e-mail: nipadao2001@yahoo.com